

Participatie aanpak

Omgevingsprogramma Zon-op-Land

Versie 12 mei 2025

gemeente Bunnik

Inhoud

Inhoud	2
1 Waarom in gesprek?	3
1.1 De opgave	3
1.2 Waar staan we nu?	3
1.3 Gewenste eindresultaat.....	3
1.4 Het participatiedoel en ruimte voor inbreng	4
1.4.1 Kaders	4
2 Met wie en waarover in gesprek?	5
2.1 Wat is de participatievraag?	5
2.1.1 De publieksgroepen.....	6
3 Participatieaanpak.....	7
3.1 Uitgangspunten	7
3.2 Gekozen gespreksvorm	7
3.3 Planning.....	8
3.3.1 Activiteitenplanning.....	8

1 Waarom in gesprek?

1.1 De opgave

In het programma Bunnik Klimaatneutraal 2040 (hierna: het Programma) zijn ambitieuze doelstellingen gesteld voor de opwek van duurzame energie, binnen de grenzen van de gemeente Bunnik. In 2040 moet er sprake zijn van energieneutraliteit. Daarnaast is er sprake van tussentijdse doelstellingen voor grootschalige opwek door middel van zonne-energie in 2026 en 2030 zoals weergegeven in onderstaande tabel.

	Scenario (alleen zon)	Scenario (zon + wind)
2026	64 MW	64 MW
2030	100 MW	64 MW (+30 MW wind)
2040	163 MW	64 MW (+ 30 MW wind)

Momenteel zijn er twee locaties gerealiseerd voor grootschalige opwekking van duurzame energie, namelijk de Vlowijker Zonneweide en Zonnepark Werkhoven. Daarnaast is er een vergunning afgegeven voor het zonnepark A12, die naar verwachting in 2025/2026 gerealiseerd zal worden. Met deze 3 zonnevelden komt het totaal opgesteld vermogen aan grootschalige opwek op 65,1 MW grootschalige zonopwekking. De tussentijdse doelstelling voor 2026 is daarmee zo goed als gehaald.

Tevens lijkt de doelstelling voor grootschalige zon-opwek gehaald in het scenario waarin wind een grote rol krijgt binnen Bunnik. In dit scenario is er echter vanuit gegaan dat er 6 grote turbines van elk 5 MW zouden worden geplaatst. Dit scenario blijkt door voortschrijdend inzicht onrealistisch te zijn geworden. Wind is nog steeds een optie binnen Bunnik, mits daar politiek draagvlak voor te vinden is. Het realiseren van 30 MW (= ca. 6 turbines) aan opgesteld vermogen windenergie lijkt echter niet reëel. Kortom, in elk scenario is er meer zon-op-land nodig.

Het verouderde huidige beleidskader biedt momenteel geen oplossing voor het invullen van deze doelstelling. Dit beleidskader is immers vastgesteld met een plafond, waardoor nieuwe vergunningverlening niet mogelijk is. De daaropvolgende evaluatie heeft aangetoond dat dit beleid aan een herziening toe is. De aandachtspunten die daarbij zijn komen terug in de te stellen participatievraag (1.5) Bovendien dient er inmiddels rekening gehouden te worden met ontwikkelingen zoals netcongestie (opslag) en de voorkeursvolgorde zon, inclusief meervoudig landgebruik.

1.2 Waar staan we nu?

De methode ‘Het Relevant Gesprek’ hanteert 5 fasen van een beleidsstuk of een project (Initiatief, Probleem, Oplossing, Uitvoering, Beheer). Momenteel bevindt het project zich in fase 3, waarin de nieuwe beschikbare informatie (uit de evaluatie van het oude beleid en nieuwe ontwikkelingen landelijk) wordt verwerkt tot nieuwe oplossingen voor zon-op-land om te komen tot de nieuwe gewenste kaders. De resultaten worden besproken met belanghebbenden om een kwaliteitsslag te realiseren.

1.3 Gewenste eindresultaat

Aan het einde van het traject beogen we voldoende informatie te hebben opgehaald om te komen tot een nieuw omgevingsprogramma Zon-op-land, dat kan worden voorgelegd aan de raad. In dit kader wordt in ieder geval:

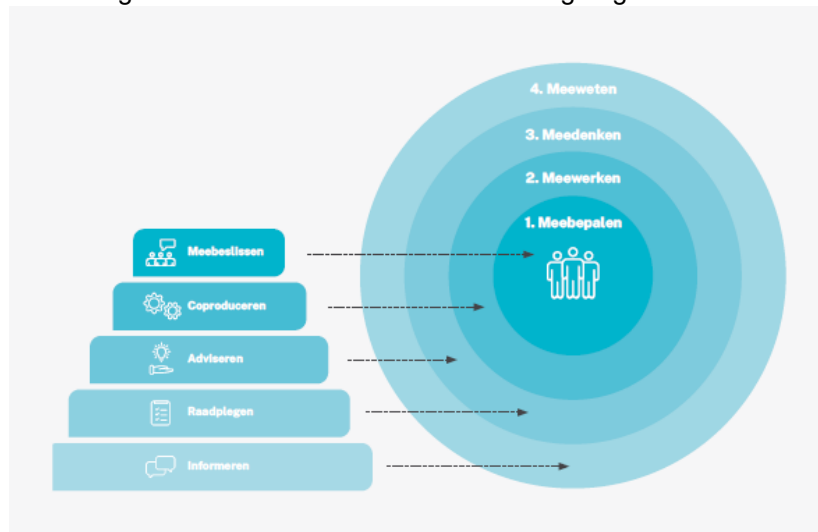
- Het beleidsplafond zon op land verhogen om de doelstelling van 100 MW in 2030 te behalen. Daarmee wordt ruimte gemaakt voor:
 - o Minimaal één, maximaal twee grootschalige zon-op-land projecten
 - o Projecten op restgronden (waaronder OER)

- Een verbeterslag in het zonneveldenbeleid op het gebied van lokaal eigendom (betere verankering), plankwaliteit, de rolverdeling tussen raad en college, en natuurwaarden (biodiversiteit)

1.4 Het participatiedoel en ruimte voor inbreng

De methode “Het Relevant Gesprek” erkent vijf participatiedoelen: Bewustwording, Kwaliteit, Begrip, Eigenaarschap en Democratisch proces. Deze aanpak richt zich op het doel Kwaliteit. We gaan op zoek naar expertise en ervaring om tot een inhoudelijk sterk beleidskader te komen.

De methode ‘Het Relevant Gesprek’ hanteert de participatietrap van Igno Pröpper. Deze trap omvat de volgende stappen, gerangschikt van veel naar minder invloed: Meebeslissen, Coproduceren, Adviseren, Raadplegen en Informeren.” In de aanpak richten we ons op de participatiestap adviseren omdat dit past bij een aanpak die zich richt op het verbeteren van de kwaliteit van voorstellen, waarbij tevens de gelegenheid wordt geboden aan belangenverenigingen om voorstellen te doen. Omdat we te maken krijgen met tegenstrijdige belangen tussen verschillende experts, worden de uiteindelijke inhoudelijke afwegingen door het college voorbereid en worden de beslissingen gemaakt door de gemeenteraad.

1.4.1 Kaders

De volgende kaders worden voorafgaand aan de gesprekken meegegeven om de ruimte voor inbreng verder te duiden.

Proceskaders

- Participatiekaders: advisering. Ruimte voor delen van ideeën en wensen, maar geen beslissende stem.
- Communicatiekaders: schriftelijke afstemming met ruimte voor één-op-één overleg (zowel intern als extern).
- Planningskaders: beperkte tijd, afronding in september.

Inhoudelijke kaders en regelgeving

- Voorkeursvolgorde zon; meervoudig landgebruik verplicht;
- Programma Bunnik Klimaatneutraal 2040:
 - o Opwekambitie, dit staat niet ter discussie
 - o Streven naar 50% lokaal eigendom.
- De Groene Koers van Bunnik, inzake de groenstructuren
- Landschapsonwikkelingsplan Kromme Rijngebied+ (LOP)¹
- RES-regio Utrecht
- (Ontwerp-)omgevingsvisie Bunnik: beschrijft de karakteristiek van gebieden;
- Omgevingsverordening Provincie Utrecht, *artikel 5.5: Instructieregel zonneveld*

¹ Dateert uit 2009, wordt in 2025 geactualiseerd

- Beleidsregels kleine buitenplanse omgevingsplanactiviteit gemeente Bunnik, *artikel 4.1.11: Zonnepanelen op de begane grond*
- Aanwijzingsbesluit adviesrecht en verplichte participatie omgevingsvergunningen gemeente Bunnik, *Hoofdstuk 3*

2 Met wie en waarover in gesprek?

2.1 Wat is de participatievraag?

De vraag aan stakeholders bestaat uit het voorleggen van een ontwerpbeleidskader/concept-omgevingsprogramma waarop een reactie wordt gevraagd vanuit hun expertiseveld. Daarbij worden zij uitgenodigd om vrijuit hun ideeën over het plan te delen.

Alle stakeholders krijgen in ieder geval de volgende vraag voorgelegd.

- Welke criteria moet de gemeente hanteren bij het beoordelen van initiatieven voor zonnevelden, met betrekking tot onder andere:
 - o De locatie, omvang en vormgeving van een zonneveld (hoogte van de panelen en ruimte tussen panelen)
 - o Duurzaamheid
 - o Netcongestie
 - o Lokaal eigendom
 - o Bijdrage aan andere (beleids-)doelstellingen (water, recreatie, natuur, economie) door meervoudig landgebruik
 - o Participatie met de omgeving

Daarnaast worden de **interne** stakeholders (beleidsadviseurs, college en gemeenteraad) betrokken bij de volgende vragen

- Hoe moeten deze zaken ten opzichte van elkaar worden gewogen?
- Welke aandachtspunten zijn er nu al met betrekking tot de uitvoering?

2.1.1 De publieksgroepen

Publieksgroep	Betrokkenheid
<u>Intern</u> Beleidsadviseurs met expertise binnen de thema's. - Landschap, - Groen, - Water, - Milieu, - Ruimtelijke ontwikkeling, - Vergunningverlening, Toezicht, Handhaving, - Participatie en communicatie, - Circulariteit, - Omgevingswet/Juridisch, - Strategie Ruimte en Omgevingsvisie.	Adviseren (meedenken)
<u>Gebruikers</u> - Belangenvereniging Holland Solar en/of de bekende ontwikkelaars binnen de gemeente - Energie Coöperatie Bunnik.	Adviseren (meedenken)
<u>Politiek/bestuur</u> - College B&W, - Gemeenteraad.	Meebeslissen
<u>Belangenbehartigers</u> - NMU - LTO Noord - RES regio Utrecht - Dorpsraad Werkhoven	Adviseren (meedenken)
<u>Private organisaties</u> - Stedin	Adviseren (meedenken)
<u>Overig</u> - (Individuele) Inwoners (tijdens ter inzagelegging)	Adviseren (meedenken)

3 Participatieaanpak

3.1 Uitgangspunten

Op grond van de volgende uitgangspunten is gekozen voor een passende gespreksvorm uit de methodiek 'Het Relevante Gesprek': de Participatiebox.

- **Fase beleid: Oplossing**

Past bij de fase van het opstellen van het omgevingsprogramma, waarbij het doel en probleem reeds in kaart zijn gebracht op basis van Programma Bunnik Klimaatneutraal, de evaluatie van het zon-op-land beleid en de input uit nieuwe landelijke regelgeving.

- **Participatiedoel: Kwaliteit**

Doel is om een kwalitatieve oplossing te vinden voor de probleemstelling. Dát we nieuwe initiatieven op het gebied van zon-op-land mogelijk willen maken, is reeds vastgesteld. We gaan op zoek naar partijen met enige mate van expertise om dit te doen. Individuele inwoners hebben hierdoor een beperkte rol.

- **Ruimte voor inbreng: Adviseren**

Verschillende stakeholders krijgen ruimte om voorstellen te doen vanuit hun expertisegebied.

- **Omvang publiek: klein**

We benaderen slechts enkele partijen door de bewuste keuze voor het betrekken van experts/directe, georganiseerde stakeholders. Inwoners krijgen wel de ruimte om een zienswijze in te dienen.

- **Gespreksvorm: Offline**

3.2 Gekozen gespreksvorm

Op grond van bovenstaande criteria wordt de gespreksvorm 'inbraakarena'² gekozen. Bij de inbraakarena maakt de gemeente beleid. Een groep externen kan inbreken en hun mening geven zodra zij verbeteringen zien. Deze aanpak lijkt passend in alle fasen en voor alle stakeholders. De ambtelijke organisatie werkt eerst aan het omgevingsprogramma, gebaseerd op nieuwe landelijke regelgeving, de gemeentelijke (ontwerp-)omgevingsvisie, het bestaande (verouderde) beleidskader Zon-op-land en de evaluatie van dit beleidskader.

Alle stakeholders worden individueel benaderd en krijgen de ruimte om te reageren en verbeteringsvoorstellen te doen. Vervolgens wordt aan hen teruggekoppeld of dit na interne afweging over kan worden genomen. Indien dit niet (volledig) het geval is, wordt teruggekoppeld waarom een advies niet wordt overgenomen.

Een soortgelijke aanpak wordt vervolgens gevolgd met het college en de raad. Waar eerst de ambtelijke organisatie een voorstel doet en het college voorstellen voor aanpassingen doet. Verschil is dat de ambtelijke organisatie in deze adviseert en niet besluit. Daarna doet het college aan de raad haar voorstel en kan de raad daarop reageren.

Uiteindelijk krijgen alle inwoners ook de mogelijkheid om 'in te breken' via een terinzageleggingsprocedure waarover via de gebruikelijke gemeentelijke kanalen gecommuniceerd zal worden.

² Inbraakarena is één van de vele mogelijke gespreksvormen uit de participatiebox van de methode 'het relevant gesprek'.

3.3 Planning

De navolgende activiteiten worden voorzien voor de totstandkoming van het nieuwe omgevingsprogramma met daarin verschillende momenten van participatie. (5, 7 en 8a, b, c.)

3.3.1 Activiteitenplanning

1. Verdere beleidsinventarisatie: kader op zonneveldenbunnik.nl omvormen naar beleidstekst en aandachtspunten daaruit halen op basis van evaluatie, de omgevingsvisie en aandachtspunten uit PvA.
2. Uitvoeren participatiescan; vaststellen participatie niveau en eventuele aanvullende stakeholders.
3. Afspraken plannen met stakeholders.
4. Uitwerken grove schets beleidskader ter bespreking met stakeholders
5. Ophalen en verwerken input.
6. Uitwerken beleidsonderdelen.
7. Laatste consultatie op basis van concept stukken.
8. Bestuurlijk proces, (nader uit te zoeken)
 - a. Omgevingsprogramma Zon-op-Land (College B&W/Raad)
 - b. Ter inzagelegging programma
 - c. Scoringssysteem tender (Raad)
 - d. Verordening lokaal eigendom (Raad)

